

DÉLMAGYARORSZÁG

81. évfolyam, 28. szám
1991. február 2., szombat

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

Havi előfizetési díj: 148 forint
Ára 6,50 forint

Önkormányzunk, tehát vagyunk

Hó, tizenharmadik — Pártbélyegzőt loptak — Magyar tej és arab olaj

A szegedi önkormányzat száz napjáról lapunkban nyilatkozik városunk polgármestere. A harmadik oldalunkon található interjúban többek közt arra a kérdésre is választ ad, hogy az 1990. október 23-án megalakult szegedi önkormányzat vezetői miért vették fel tizenharmadik havj fizetésüket.

A bagdadi hiradás háborús bűnösnek minősítette a szövetségesek pilótáit, akik „sok polgári személyt öltek meg, szándékosan polgári célpontokat bombáznak”. Irak háborús bűnösnek nevezte az amerikai és a francia elnököt, a brit kormányfőt és a szaúdi uralkodót. Fahd király egész családjának kiáltását is kilitásba helyezte — hangzik a hírügynökségi jelentés.

Az Észti parlament úgy döntött, hogy március 3-án népszavazást tartanak köztársaságuk jövőjéről. A hazájukban élő 18 éven felüli lakosoknak igennel vagy nemmel kell válaszolniuk a kérdésre: „Akarja-e Ön az Észti Köztársaság állami és függetlenségének helyreállítását?”

Jeszzenszky Géza külügyminiszter háromnapos stockholm látogatása végeztével azt nyilatkozta, hogy Svédország és Magyarország között komoly közeledés ment végbe. A svédoknál átalakult a semlegesség fogalma. Ezt jelzi, hogy Svédország — hazánkhoz hasonlóan — az Európai Közösség tagja kíván lenni. A svédok ezt korábban nem tartották összeegyeztethetőnek a semlegességgel.

Tankok — kilométerre

Irak jelentős ember- és hadieszköz-vesztése ellenére továbbra is erőlteti a szárazföldi harcokat aszauádi határ körzetében, amivel a koalíció értékelése szerint Kuvaitból indított erőknek elpusztítását kockáztatja. Péntekre virradó éjjel iraki páncélosokból álló, 17 km hosszúságúra becsült konvoj indult a szaúdi határ felé Kuvaitból. A többszáz harci jármű péntek délután még folytatva előrenyomulását, annak ellenére, hogy a szövetséges légierő erőteljesen bombázta.

A koalíció pénteken is folytatta Irakon belüli és Kuvaitban levő iraki célpontok légi támadását. A francia légierő változatlanul az iraki hadsereg élcsapatát adó köztársasági gárdai állásait bombázta iraki területen, a kuvaiti határ mentén. A brit vadászbombázók Kuvait délkeleti körzetében támadták az ottani iraki tüzérseget, s megsemmisítettek több Scud-rakétát, és egy indítóállást. A Bagdadból korábban elküldött, s most „visszahívták” nyugati újságírók első jelentése szerint a főváros különböző pontjain több Tomahawk-rakéta csapódott be.

Dél-Libanonban már a negyedik egymást követő na-

pon löttek ki rakétákat Észak-Israél irányába a palesztin fegyveresek. Eddig — irraeli közlés szerint — a lövedékek a megszállt dél-libanoni „biztonsági zónában” értek földet.

A PFSZ pénteken kétségbe vonta a csütörtök esti irraeli bejelentést a megszállt ciszjordániai területre becsapódott újabb iraki rakétáról. A szervezet tüniszi központja a helyszínről származó értesülésekre hivatkozott, és arra sürgette az irraeli hatóságokat, hogy vigyenek újságírókat az állítólagos becsapódás színhelyére. Az irraeli hadsereg tájékoztatói politikájával összhangban nem hajlandó pontosan megjelölni, hová estek a rakéták, s azt sem, indították-e ellenük Patriot rakétaelhárító rakétákat. Csütörtök este az irraeli szóvivő a légiriadó lefújása után azt mondta, hogy Ciszjordánia északi részét érte a találat, de nem járt emberáldozattal, s anyagi kárt sem okozott.

Az irraeli légierő parancsnoka egy pénteki interjúban kijelentette: reméli, Jordánia megérti, ha Izrael ugyanúgy igénybe veszi légterét, ahogy az iraki rakéták. Ha ugyanis nem, „akkor nem lesz jordániai légierő” — közölte a szóvivő.

Teller Ede

Nincs iraki atombomba

Szinte mindegyik érintett ország reagált már a kedden kiadott amerikai—szovjet békejavaslatra — csak Irak hagyta szó nélkül. Sőt, Szad-dam Huszein, a CNN-nek adott interjújában újfent az a fenyegetőzött, hogy alkalom adtán készen áll bevetni a genfi egyezmény által egyébként tiltott vegyi és

biológiai fegyvereket is. Ennek nyomán újra elindult a találgatás, vajon Irak nem rendelkezik-e atomfegyverrel is.

Tom Lapid, az irraeli rádió és tévé egykori elnöke a téma kapcsán Menahem Begin, korábbi miniszterelnököt a most folyó háború igazi hősenek nevezte, mégpedig azért, mert 1931-ben parancsot adott Irak tammuzi atomerőművének lebombázására. A publicista szerint, ha erre nem került volna sor, ma Tel-Avivban nem gázta madástól rettegnének, hanem egy olyan nukleáris bombától, amely az egész várost eltörli a Föld színéről.

A nukleáris fegyverek ügyében talán illetékesebb nem is nyilatkozhatna mint a magyar származású amerikai atomfizikus, Teller Ede az idős tudós Budapesten, újságírók kérdésére elmondta: szerinte majdnem bizonyos, hogy Irak nem rendelkezik atombombával.

Liberális szabadegyetem Szegeden

A liberalizmus eszméje éppúgy kínálja magát az aforizmatikus meghatározásra, mint a szabadság. Erthetően, hiszen a szabadság vágyából született; előbb csak utópiaként, amely azonban később beépült a társadalmi szokásrendszerbe, majd a gazdasági elméletekbe, és a politikába is. De hogyan lehet teljességében megfogalmazni? Meddig terjednek a határai, és egyáltalán, létez-e intézményesített liberalizmus? S ha igen, itt, Magyarországon létezik-e? S ha nem, van-e rá esély?

Ezekre a kérdésekre keresett, választ tegnap délután

a nemrégiben létrehozott „Liberális Szegedert” Alapítvány szabadegyetemének első rendezvénye. A beszélgetés témája. Liberalizmus, tegnap, ma, holnap — egy hosszú programsorozathoz szolgált bevezetésül, előadásokhoz, amelyek a gazdaságpolitika, a nemzetiségi lét, a politikai változások és az érdekvédelem, valamint a sajtó, az egyház, az egyetem, a modern művészet és a társadalom liberális vonatkozásait tárgyalják majd. A disputában Stephan A. Musny professzor (az alapítvány egyik védnöke), Konrád György, Agh Attila és Lengyel András politológusok vettek részt.

Tiszán túliak társasága

Újszegedi mozaikok

Ön kérdez, a szenátor válaszol címmel lakossági fórum-sorozatot indított Újszegeden, a Bálint Sándor Művelődési Központban az igazgató. Az a Kiss Ernő, aki a helyhatósági választások idején szintén beállt a ringbe — és vesztett. De amint a példa mutatja: a nyertes nem kiütéssel győzött. Dr. Szabó László főorvos, a lakóterület képviselője volt vetélytársa vendégszeretettel élvezve találkoztak a választóival, hogy közös szívügyükről, Újszeged gondjairól, jelenéről, jövőjéről beszélgessenek. A következő mozaikokat összerakva, képet alkothat az olvasó a városrész életéről.

Temető

Az élet velejárója a halál, kezdjük hát azzal, mel-tóképp tudják-e elbúcsúztatni hozzátartozóikat az újszegediek.

A római katolikus temető régi ravatalozója dűledező-félben van. Olyannyira tönkrement az épület, hogy már meg sem menthető. A katolikus plébánia kezdeményezésére akció indult egy új épület megépítésére. A terveket az újszegedi Kósó József elkészítette: az útra tornászterületen rátelepedő ravatalozó előtt nem láznak majd a kívül rekedt gyászoló.

A munkálatokhoz szükséges pénz java már megvan, s a remény is, hogy közmunkával fölépíthető az új ravatalozó. Egyesek úgy vélekedtek: kevés a sírhely, érdemes-e egyáltalán erre pénz, fáradságot áldozni. Általános vélemény: épüljön meg az új ravatalozó, és a kerítés átalakításával egy urnafal is.

Az egyetértéshez a segítőkészség sem hiányzik.

Vasútvonal

Fogialkottatja a Tisza túlpártján élőket a leendő vasútvonal és autópálya sorsa. Ha a Lövölde út, alatt pár száz méterre haladna az autópálya, csak Szőreg és Deszk között torkolhatna a romániai útba. Ez azonban azt jelenti, hogy — mivel a vasútvonaltól való távolságot szigorú előírások szabják meg —, esetleg csak Szőregig közlekedik majd a vonat. Úgy tűnik, ez a veszély oly távoli, hogy nemigen zavarja az újszegediek lelki békéjét.

Zárolt kertek

„Elég volt nekünk egy Korondi utcai puszitítás!” „Emlékezzenek csak a tarjani betonkockák helyén állt napugaras házakra!” Ne tegyék tönkre a kertvárost! Ilyen és ehhez hasonló hangok hallatszanak, ha valaki a zárolt kertek jövőjét hozza szóba Újszegeden. Mint ismeretes, a Közép fasor, a Bal fasor és a Fő fasor tömbjében építési tilalom alatt állnak középületek céljára fönntartott területek. A Bal fasor és a Fő fasor oldalán ritkán beépített, nagyportás házak állnak. A két egyetemi kollégium mellett itt van egy elhanyagolt, bozótos rész is, amelyen a tervek szerint — ha lett volna rá pénz — fölépült volna a harmadik diákszálló. Ideális építési terület lenne a tökeerős külföldieknek — úgy hírlík, egy amerikai vállalatnak fáj a foga a tömb egyes szakaszára. Igen ám, de néhány kertés ház is áldozatul esne terveiknek, s ez ellen — érthe-

tő módon — tiltakoznak az érintettek.

„Ha 10 milliót ígérnek, innen akkor se költözünk, —mondta egy idős házaspár. —Építsenek az üres telken!” — vélekednek mások. S alighanem igaza van a bárhol lakó szegedi polgárnak, aki Újszeged kertváros jellegének megőrzése mellett kardoskodik.

Házadó

Az újszegediek is tudnak róla: a tervezet szerint a várost övezetekre osztanák, és aszerint vetnék ki a házadót. A Nagykörúton, a Temesvári körúton belül lakók fizetnék a legtöbb pénzt, a körtőltesen kívül élők viszont kevesebbet.

Igazságtalan lenne — mondják az újszegediek —, ha a Pillich Kálmán utcai dűledező házban élő 86 éves asszonyra eszerint vetnék ki az adót. Ugyancsak embertelen lenne, ha a kértészkedésből élő, egyéb jövedelmét, nyugdíját sem kapó idős házaspárt megbüntetik, mert telke van. Javasolják a kertvárosiak: legyen lehetőség méltányossággal elbírálásra. Vállalkozók is lennének, akik végigjárnák a házakat, megtekintnék a nyugdíjszelvényeket, megismernék a lakók életkörülményeit.

Gimnázium

Nagyratörők lennének a Tiszán túliak, hogy külön gimnáziumot is szeretnének? Az ötlet elhangzott és tet-szett: váljon le a volt Rózsáról, a Csonka János Gimnázium és Szakközépiskoláról az általános gimnázium és költözzön a hajdani pártiskola épületébe.

A rendőr zászlós

Egy emberként állnak ki az újszegediek „a pofozkodó rendőr”, Gera József mellett. Személyes jó ismerőse jó néhány ott élő embernek, 17 esztendeje — s ezt kevés egyenruhás mondhatja el magáról — megbecsülést vívott ki magának körzetében. Ő valóban örködött a rábízott emberek nyugalman és biztonságán: harcolt a békés kertváros csöndejét megzavaró, gombamód szaporodó kocsmák, a bűnözés elterjedése ellen.

„A Közép fasor is visszhangzik a motorjukat berregtető, autóval száguldozó fiataloktól. Végre volt valaki, aki gátat akart vetni ennek.” „Mi lesz velünk, békés polgárokkal, ha leállítják, megbüntetik azt, aki megvédene bennünket?” — kérdezték többen aggódva.

Útra indult akkor egy ív, amelyen aláírások sorjáznak Gera József rendőr zászlós érdekében. Eddig több mint 200 újszegedi kelt a rendőre védelmére.

Chikán Agnes

Emelés

Emelt a MÁV is. Elsejétől drágábban vonatozunk, jelentős a drágulás. Aztán újdonság az is, hogy megszűnt a különbség gyors és személy között. Hogy ne legyen gond az egységes tarifával, gondolom, erre is jó a mostani rendezés. Ha a gyorsok árán egységesítettek volna, esetleg megsértődhetek volna egyes személyek, s fordítva. „Ismét egy lépéssel közelebb kerültünk Európához” — szajkózza az illetékes, mert-hogy ott mindenütt így van. Ha ilyen útemben haladunk tovább, hamarost már csak tíz kilométerre leszünk Európától. Igaz, ezt a tíz kilométert nem tudjuk majd megtenni, mert addigra olyan drága lesz a jegy, nem tudjuk megfizetni.

Tovább érvel a derék férfi, s a kedvezményeket sorolja, hogy a nagycsaládosoknak kilencven százalékos, tanulóknak hazafelé hetvenöt, és így tovább. Csak a középkorosztály, a dolgozók fizetnek mindent. Majd nem röstelli azt állítani, hogy az emelés a MÁV-nak tiszta ráfizetés, hiszen miatta csökkenni fog az utasok száma. Ha húsz százalékkal

kevesebben utaznak, a vasút, máris rosszabbul jár.

De azért emelnek, mindenki emel mostanában, így illik. Vajon mit gondolna a magyar piac meg az Európa arról, ki termékét változatlan áron adja? Lopott, csalt, de bizonytalanság, tisztességtelen ember. Emelni mostanság a világ legtermészetesebb dolga, sőt becsületbeli ügy. Bizonyos mértékig lovagiaság, üzleti tisztesség kérdése.

Van azért — a vásárlóerő mellett — ami csökken. A tej ára például. A demonstráció eredményeképp a szabványtej kerek egy forinttal lett olcsóbb. Már épp ujjongni készülnek, hisz ez mégiscsak példátlan, mégiscsak a piac csallhatatlan jele, s egyben bizonyítja a magyar tej fölényét az arab olajjal szemben, melynek bármily mélyre is zuhant világpia-ri ára, az hozzánk nem gyűrűzött be. Érthető, számolgattam magamban, ha tejből annyi van, hogy az utcára öntik, akkor lejjebb men az

ára. Igaz apránként csak, de mégis elindult. Erre mit hallok tegnap reggel? A sajtók ára ugyanakkor 20-40 százalékkal növekszik. Ugyanakkor, amikor az eladhatatlan tejet az utcára öntik, meg ingyér' osztogatják, sőt ennek tetéjébe, egy forinttal olcsóbb is lett.

Mivel nálunk piac van, meg tej is dögvél, ezért nem tudok másra gondolni, minthogy a sajtgyártásnál felhasználnak valami titkos alapanyagot, stratégiát talán, mely most a háború miatt nagyon felment, be kell építeni, át kell hártani, de még így se éri meg. Esetleg a növekvő szállítási díjakat építik tovább az árba, mert ugye, a sajt mégse négygyermekes család, amelynek jár a kedvezmény: 90 százalék. A tej, a zacskós csak egy nyomorult kis ázalek, amelyet, most jut eszembe, teharkocsikkal visznek, semmi köze a vasúthoz, úgyhogy végképp nem tudom már, mire gondoljak.

Mert hát arra gondolni sem merem, hogy itt mégiscsak piac, hogy dilettantizmus uralkodik, uraskodás, presztizs meg minden efféle üzlet-től, valóságtól idegen elem.

Márok Tamás